

Kijken naar geschiedenis. Onderzoeken en tentoonstellen van historische voorwerpen.

Els Veraverbeke (Huis van Alijn)

Zoals uit de titel en ondertitel van dit boek blijkt, is het onderwerp van dit boek het kijken naar het verleden aan de hand van voorwerpen. Eigenlijk vormt het boek een museologisch handboek over voorwerpen als historische bron en in museumpresentaties. Het boek richt zich dan ook tot historici en tentoonstellingsmakers. Ook voor heemkundigen, volkskundigen en mensen die vanuit een vereniging occasioneel een tentoonstelling voorbereiden biedt het boek heel wat inspiratie. Het is geen boek met vernieuwende museologische inzichten, maar een opsomming van gangbare kennis. Voor wie al veel ervaring heeft in omgang met het bewaren, onderzoeken en tentoonstellen van objecten vormt het boek een neerslag van vertrouwde ideeën en problematiek.

Het boek bevat twee grote delen: het eerste deel – het grootste deel – handelt over ‘voorwerpen als bron voor historisch onderzoek’, waarbij het gaat over de verschillende betekenislagen die een voorwerp kan hebben en de manieren waarop het voorwerp informatiedrager kan zijn. Vervolgens wordt in het tweede deel het tentoonstellen van voorwerpen in musea besproken. Verschillende presentatiemogelijkheden worden hierbij belicht, zowel in vroegere museumpresentaties en zoals deze vandaag te zien zijn. Hierbij gaat het niet over de museale normen voor het presenteren, zoals licht, luchtvochtigheid e.d., maar wel over hoe de presentatie de bezoeker beïnvloedt. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de geschiedenis van het tentoonstellen en presenteren zelf. In dit boek ‘Kijken naar geschiedenis’ wordt het discours hierover niet uitgediept, hoewel dit discours brandend actueel is zoals o.m. uit de recente publicaties van Pascal Gielen blijkt.

Het discours rond objecten als bron voor historische informatie komt wel uitgebreid aan bod. In de opleidingen voor historici richt men zich nog al te vaak op de geschreven bronnen. Recent is het bronnenarsenaal meer open gegooid en worden ook het interview, filmopnames of foto's als bron beschouwd. Dit staat echter nog in de kinderschoenen. Tijdens de voorbereidingen van de tentoonstelling ‘Het dagelijks leven in bewegend beeld’ ondervond ik zelf hoe amateurfilm in dit discours heel weinig aan bod komt in Vlaanderen. In het boek ‘Kijken naar geschiedenis’ wordt dan ook kritiek geuit op het feit dat historici zich nog al te vaak beperken tot geschreven bronnen. Het boek is eigenlijk een pleidooi voor historici om meer aan de slag te

gaan met voorwerpen. Net zoals oorkondes, privileges of notariële akten vertellen objecten een verhaal. Vanuit mijn eigen ervaring als wetenschappelijk medewerker in het Huis van Alijn klonk dit natuurlijk zeer vertrouwd. Toch merk ik jaarlijks bij de vele studenten geschiedenis die bij ons aankloppen tijdens het onderzoek voor hun scriptie of taken hoe zij schrikken om een voorwerp, populair tijdschrift of foto als bron te gebruiken. Voor hen lijkt dit boek me uitermate geschikte literatuur als kennismaking met het werken met objecten als bron van historische informatie.

‘Kijken naar geschiedenis’ is zeker aan te raden literatuur als eerste kennismaking met het werken met objecten als historische informatiedragers!

BIBLIOGRAFIE

SIGMOND, J.P., SINT-NICOLAAS, E., *Kijken naar geschiedenis. Onderzoeken en tentoonstellen van historische voorwerpen*. Zwolle, Waanders Uitgeverij, 2005.